

Meertens-vragenlijsten Taal en Cultuur (1931-2005)

Instructie voor het invoeren van de antwoorden op de Meertens-vragenlijsten die vanaf 1931 aan informanten zijn rondgestuurd

Versie 5 aug 2018 (met een wijziging over de manier waarop subscribe, hogergeschreven letters en vergelijkbare bijzonderheden moeten worden weergegeven)

Welkom

Bedankt dat u uw medewerking wilt verlenen aan dit bijzondere project, waarin ons talige en culturele erfgoed wordt ontsloten! In dit document vindt u als hulp enkele vuistregels bij het invoeren van de gegevens, gevolgd door informatie over specifieke vragenlijsten. Uitgebreide hulp bij de werking van Vele Handen in het algemeen vindt u hier:

<http://www.velehanden.nl/messages/faq>

Algemene instructies voor het invoeren van gegevens vindt u in de pdf Algemene handleiding die rechts onder aan iedere pagina is te vinden.

Let op ons berichtenforum op de website www.velehanden.nl voor de laatste nieuwtjes en tips, maar ook voor de vragen en antwoorden van andere invoerders. Mochten we dit document met invoerinstructies tussendoor aanpassen, dan zetten we daarover ook steeds een bericht online.

Stuit u tijdens het invoeren op problemen of heeft u vragen die niet in dit document met invoerinstructies worden beantwoord, dan kunt u op de website terecht om daar uw vraag te stellen. Niet alleen houden medewerkers van het Meertens Instituut en Vele Handen alle berichten in de gaten, maar u zult ook merken dat veel gebruikers elkaar een handje helpen.

Wilt u direct in contact komen met het Meertens Instituut over dit project? Stuur dan een e-mail naar projectleider Nicoline van der Sijs: post@nicolinevdsijs.nl

Algemeen

- In dit project gaan we vooralsnog de handgeschreven of getypte antwoordteksten overtikken zodat de tekst voor geïnteresseerden en onderzoekers wordt ontsloten en kan worden doorzocht; voorlopig is er geen aparte controleronde voorzien.
- Deelnemers kunnen de scans krijgen van een willekeurig antwoord op de vragenlijsten, of ze kunnen via de knop Voorkeuren (oranje knop op het tabblad 'Projecten') kiezen voor antwoorden uit een bepaalde plaats of provincie.
- Als een scan verkeerd is gescand, waardoor tekst ontbreekt, of helemaal leeg is, dan met de knop "Onbruikbaar" aangeven dat het een onbruikbare scan is.
- Als u bij het transcriberen een woord niet kunt lezen, dan kunt u ervoor kiezen om in plaats van dat woord drie apenstaartjes te typen: @@@. Probeer echter zoveel mogelijk letters in te tikken die het meest waarschijnlijk zijn.
- Als een veld geen informatie bevat, tik dan één liggend streepje: -. Zo weten we dat het gaat om een veld dat in het origineel leeg is gebleven. Bij de volkskundevragenlijsten is soms het merendeel van de vragen open gebleven, zet dan in al die vragen een liggend streepje.

- Als er meerdere synoniemen zijn ingevuld bij een vraag, bijvoorbeeld “raam, ruit”, tik die dan achter elkaar door, gescheiden door een dubbele slash (//), dus: “raam // ruit”. Overall waar sprake is van twee verschillende antwoorden, moeten die gescheiden worden door een dubbele slash (//).
- Als er allerlei tekst bij het antwoord van een vraag is geschreven, bijvoorbeeld voorbeeldzinnen of commentaar, neem dat dan over in de logische volgorde na het directe antwoord op de vraag, zoals waarschijnlijk bedoeld door de oorspronkelijke informant. Zet tussen het echte antwoord op de vraag en het commentaar een dubbele slash (//). Ook als in een nootje op een andere plaats op de pagina extra informatie is vermeld, voeg dat dan toe in het veld waarbij het is bedoeld, en laat het nootnummer of verwijzingsteken weg. Voorbeeld: jee hèt // è = de e van egge
- Als er 'algemene' opmerkingen door een informant zijn gezet op het eind van de vragenlijst (niet bij één specifieke vraag), zet die dan na het antwoord op de laatste vraag, voorafgegaan door //
- Als er sprake is van een keuze (ja/nee), en de informant heeft daarnaast ook de vertaling in zijn dialect toegevoegd, neem dan de keuze over gevolgd door // en tik daarna de dialectvertaling in, bijvoorbeeld op de vraag: “Kent uw dialect *zo* als vervanger van *als* in zinnen als: je kunt komen zo je wilt”; de informant heeft hier ingevuld: “ja // ie kunt komen als ie wilt”

Uitleg bij de velden

Ieder antwoord begint met bibliografische gegevens van de spreker en/of optekenaar. Het gaat veelal om de volgende informatie, die telkens in een apart veld moet worden ingetikt (en in het origineel in twee kolommen staat).

Dialect van (naam stad, dorp of gehucht)...

Dialect van gemeente...

Dialect van provincie...

GESPROKEN DOOR: Naam van de spreker:

Leeftijd van de spreker:

Beroep van de spreker:

Geboorteplaats van de spreker:

Geboorteplaats van de vader van de spreker:

Geboorteplaats van de moeder van de spreker:

OPGETEKEND DOOR: Naam optekenaar:

Leeftijd optekenaar:

Beroep optekenaar:

Geboorteplaats optekenaar:

Volledig adres optekenaar:

In het origineel staat niet bij ieder element dat het informatie over de spreker danwel de informant betreft, maar voor de duidelijkheid hebben we dat in de voorbedrukte tekst van de invoervakken toegevoegd. Vul telkens de gegevens in het juiste invoervak in. Soms is een van de twee kolommen (van spreker of optekenaar), of een deel ervan, leeg gebleven. Als een veld geen informatie bevat, tik dan – (een liggend streepje).

Neem zoveel mogelijk letterlijk over wat er in de verschillende invoervakken staat, ook als er sprake is van herhaling. Maar als er bij ‘Opgetekend door’ staat: idem, vervang dan ‘idem’ door de bedoelde informatie, dus vul de naam, beroep, geboorteplaats en woonplaats van de

spreker of optekenaar in. Als er meerdere informanten of optekenaars staan genoemd, plaats de namen dan achter elkaar, gescheiden met een dubbele slash (/).

Als de naam van een provincie of plaats is afgekort, tik hem dan voluit in. Dus Z.H. wordt Zuid-Holland, N.H. wordt Noord-Holland en Adam of A'dam wordt Amsterdam. Als je niet weet waar de afkorting voor staat, neem dan de afkorting als afkorting over.

Na de bibliografische gegevens volgt een reeks genummerde vragen, waarachter informanten handgeschreven of getypt in het dialect antwoord hebben gegeven. De vragen zijn in het origineel genummerd (1, 2, 3, ..), soms met nadere onderverdeling (1a, 1b, 1c...; I.1, I.2 e.d.). In de invulvakken voor de antwoorden is in principe de nummering gevolgd, maar soms is er voor de duidelijkheid een nog uitgebreidere subnummering aan toegevoegd. In principe wijst het zich vanzelf en in de specificaties per vragenlijsten wordt hier verder aandacht aan besteed.

De algemene regel is dat bij de dialectvragenlijsten in principe alleen tekst in dialect wordt overgenomen in de invulvakken. Soms is er sprake van keuzemogelijkheden die de informanten konden aangeven door een voorbedrukt woord of cijfer te omcirkelen, vaak met een antwoord als ja/nee. Dergelijke informatie wordt bij het overtikken genegeerd. Neem dus in principe alleen de gegevens in dialect over (dit geldt niet voor de volkskundevragenlijsten). In de specificaties per vragenlijst hieronder wordt dit verder uitgelegd.

De algemene instructie is weer dat als een informant "idem" heeft ingevuld, u dit moet interpreteren naar de bedoelde vorm (meestal de vorm die er direct boven of voor staat). Als er bij meerdere antwoordmogelijkheden een accolade staat en 1 antwoord, dat blijkbaar geldt voor alle gevallen, tik dan het bedoelde woord in bij alle aparte gevallen.

Let er verder op dat antwoorden zoveel mogelijk in de juiste velden worden ingetikt; als een informant bijvoorbeeld vier vormen moest invullen op de vraag 'hoe noemt u in uw dialect *hoofd*' (enkelvoudsvorm, meervoudsvorm, verkleiningsvorm, plat), en hij slechts drie dialectvormen vermeldt, waarbij hij bijvoorbeeld de meervoudsvorm heeft overgeslagen, neem dan de informatie telkens over in de daarvoor bestemde velden (al heeft de oorspronkelijke invuller dat niet gedaan) en zet een liggend streepje in het overgeslagen veld. Wanneer het handgeschreven antwoord bv. luidt: hoofd, kop, kopke, tik dit dan in als:

Enkelvoudsvorm:	hoofd
Meervoudsvorm:	–
Verkleiningsvorm:	kopke
Plat:	kop

Kortom: interpreteer telkens wat de informant heeft bedoeld.

Als er voor meerdere varianten slechts één invoervlak beschikbaar is, tik dan de woorden gescheiden door //, dus bijvoorbeeld: hoofd // – // kopke // kop

Soms is er in het origineel een verbetering aangebracht: er staat een woord en dat is geheel of gedeeltelijk doorgestreept en vervangen door een ander woord. Neem altijd gewoon over wat bedoeld is. Dus het deel dat is doorgestreept, kunt u rustig weglaten, en het is ook niet nodig er een opmerking over te maken dat de tekst is verbeterd.

Vreemde tekens in het dialect

Voor de weergave van het dialect zijn verschillende vreemde tekens gebruikt, letters met accenten, puntjes erboven of eronder, en strepen of boogjes erboven. Neem deze zoveel

mogelijk precies over uit het origineel. Klinkers met accenten kunnen op de gebruikelijke manier gemaakt worden door eerst het accent te tikken en dan de letter, dus ‘a wordt automatisch omgezet in á, en ‘e wordt ë. Er zijn echter ook combinaties die op die manier niet gemaakt kunnen worden. Gebruik daarvoor de knop Speciale tekens midden boven. Het gaat met name om de volgende tekens (of combinaties van tekens):

- *Klinkers:*

ā, ē, ī, īē, ō, ū, ōē

o, œ

ã, õ, ï, ù, ě

ę (staat altijd na een klinker: ieę, ieęę, oeę, uuę, oę, euę)

ə, wordt ook superscript gebruikt; NB. Let speciaal op het teken ə. Dit is de zogenaamde sjwa, de tweede klinker in een woord als *midden*; bij het schrijven lijkt hij soms wat op de e, maar het gaat om een heel andere klank.

Sommige klinkercombinaties mogen vereenvoudigd worden overgenomen, namelijk:

e_i, œ_i, a_u, o_u, o_a, u_a, u_o, i_i, i_e, i_u overnemen als: ei, œi, au, ou, oa, uo, ji, je, ju

o [o met lengtestreep erboven en punt eronder] overnemen als: oę

œ [œ met lengtestreep erop] overnemen als: œ: [œ met dubbele punt erachter]

- *Medeklinkers:*

G, W, R, f, ž

ñ, ñ, ñ

m, n, r, l [soms staat in het origineel onder de letter een cirkeltje in plaats van een puntje maar we nemen het altijd als puntje over]

g [in origineel g met puntje, komma of streepje eronder], k

^h (b.v. t^hak), ^s, ^f, ^x (b.v. t^sak, p^fat, k^xat)

? (eende?ei, na?apen, voor een hiaat, een plofklank tussen twee klinkers)

Als u een symbool tegenkomt dat niet bij de Speciale tekens staat, dan kunt u ook het teken maken in een leeg Wordbestand via Invoegen > Symbolen, en het teken vervolgens kopiëren naar het tekstvak van de vragenlijst.

Er komen ook soms superscripte letters voor, dus letters die boven de regel zijn geschreven, hoger gezet, zoals ^h in t^hak, en ^s, ^f, ^x. Helaas kunnen die niet superscript worden ingevoerd in de applicatie. Daarom moet u de letters intikken tussen de codes ((sup))...(/sup)), dus waar moet worden begonnen met hoger zetten is aangegeven door sup tussen dubbele ronde haken - ter onderscheiding van gewone ronde haken en waar moet worden geëindigd met het hoger zetten, is weergegeven door dezelfde tekst tussen dubbele (maar dan na de haken eerst een slash), en dus:

t((sup))h(/sup))ak, p((sup))f(/sup))at, k((sup))x(/sup))at

Voor kenners: gebruikelijk zijn de html-codes , maar de VeleHanden-applicatie verbiedt het gebruik van de tekens < en >, vandaar de keuze voor dubbele ronde haken.

Hetzelfde geldt voor subscripte letters, die onder de regel staan, bijvoorbeeld: lo_apen. In dat geval moet u de codes ((sub))...(/sub)), gebruiken, dus:

lo((sub))ə(/sub))pen

Als er in de transcriptie één of meerdere letters zijn onderstreept of cursief gezet, dan moet dat op dezelfde manier worden opgelost met de codes ((u)) voor underscore en ((i)) voor italic; zo wordt mooi overgenomen als: m((u))oo((/u))i

en mooi als: m((i))oo((/i))i

Bij problemen: stel een vraag in het forum of aan Nicoline van der Sijs.

Specificaties per vragenlijsten [deze worden ook gepost als mededeling op de Vele Handen-site]

We beginnen met veertien dialectvragenlijsten: d036, d037, d038, d046, d051, d055, d059, d062, d063, d067, d068, d069, d072, d073, en met twee volkskundevragenlijsten: v051, v066. In de volkskundevragen zijn de antwoorden meestal geschreven in het Standaardnederlands en niet in het dialect. Net als bij de dialecten komen er ook keuzevragen voor en vragen met ja/nee-antwoorden.

De meeste vragenlijsten kunnen probleemloos worden overgenomen. Hieronder enkele specificaties van zaken die wellicht onduidelijk zijn. Het gaat telkens om vergelijkbare problemen die op min of meer dezelfde manier moeten worden opgelost, ook als ze in andere vragenlijsten voorkomen; daarom is het nuttig als iedereen de onderstaande specificaties even doorleest, ook als hij of zij met een andere vragenlijst bezig is.

d036, d037, d038

geen bijzonderheden

d046:

Vraag 9b (en volgende vragen) luidt: “Heeft dat gedeelte een aparte naam, zo ja welke?” Als het antwoord hier luidt: “nee(n)”, tik dan in het antwoordvlak “nee”.

Vraag 19 bestaat in het origineel uit een schema, waarin wordt gevraagd naar het meervoud en het betekenisverschil van *artikel* en nog 20 andere woorden. In het origineel is dit niet nader onderverdeeld, in onze vragenlijst hebben we dat nader gespecificeerd in:

19a.1. artikel - meervoud:

19a.2. artikel - meervoud:

etc. Het wijst zich allemaal vanzelf: Vul de informatie telkens in het juiste veld in. Als er informatie is overgeslagen, tik in het veld een –.

d051:

Vraag 3 t/m 27 ziet er in het origineel als volgt uit:

	Gewoon?		
	ja	nee	geen mening
3. Ik woon vlak bij de kerk.			
A. Vertaling: ....Ik woon vlak bij de kerk.....			
B. Vertaling:			

We nemen in dit geval alleen de vertalingen over; dus de rechterkolom, waarin gevraagd wordt of een bepaalde vertaling gewoon is en de informant het woord ja, nee of geen mening kan onderstrepen, slaan we over. Dit geldt ook voor de hierop volgende vragen. Als alleen 3A is ingevuld, tik dan bij 3B een liggend streepje in.

Bij 28 t/m 34 is er opnieuw een schema met telkens 11 mogelijkheden waarbij men kan kiezen voor ja of nee, en ook nog een kolom “meest gewoon” (die kolom negeren we verder).

- 28a. Het is zeker dat hij het (aan) Marie gebracht heeft.
 b. Het is zeker dat hij het (aan) Marie heeft gebracht.
 c. Het is zeker dat hij (aan) Marie het gebracht heeft.
 d. Het is zeker dat hij (aan) Marie het heeft gebracht.
 e. Het is zeker dat het hij (aan) Marie heeft gebracht.
 f. Het is zeker dat het hij (aan) Marie gebracht heeft.
 g. Het is zeker dat hij heeft het (aan) Marie gebracht.
 h. Het is zeker dat hij heeft (aan) Marie het gebracht.
 j. Het is zeker hij heeft (aan) Marie het gebracht.
 k. Het is zeker hij heeft het (aan) Marie gebracht.

I
komt voor

II
meest gewoon

a	ja <u>nee</u>	a	X
b	ja <u>nee</u>	b	
c	ja <u>nee</u>	c	
d	ja <u>nee</u>	d	
e	ja <u>nee</u>	e	
f	ja <u>nee</u>	f	
g	ja <u>nee</u>	g	
h	ja <u>nee</u>	h	
j	ja <u>nee</u>	j	
k	ja <u>nee</u>	k	

III Ja zeker dat u i Marie gebracht hebt

Onderaan (in het origineel genummerd als III) kan men dan voor de gekozen mogelijkheid de vertaling toevoegen. Plaats die vertaling in de letter van het veld waar de informant “ja” heeft onderstreept, in dit geval in 28a. Zet in alle velden waarachter “nee” is onderstreept of omcirkeld (dus bij 28b t/m k), het woord “nee”.

d055:

Vraag 6b luidt:

Maakt het nog verschil uit of u het over de uitzendingen over over het toestel hebt? De uitzendingen: ... Het toestel:....

De informanten hebben dan een kruisje gezet achter een van de twee antwoorden en niets achter het tweede. Tik in plaats van een kruisje de vraag, dus bijvoorbeeld: de uitzendingen. Als er staat: nee, neem dan nee over, en als er staat: beide, neem dan over: de uitzendingen en het toestel.

Vraag 9: bevat allerlei onderverdelingen en opnieuw kolommen met “komt voor” en “meest gewoon”, net zoals in d051 hierboven. In het voorbedrukte antwoordveld staat:

9.1. a. Wees eens aardig voor me en doe dat. b. Wees eens aardig voor me en dat doe.

Komt voor/Meest gewoon/Vertaling

Neem in dit veld uitsluitend de vertaling op en laat de onderstreepte of omcirkelde informatie uit de twee rechterkolommen weg.

Vraag 14a heeft als antwoord ja of nee, tik een van die twee woorden in.

Vraag 14c heeft als voorbedrukt antwoord:

Kunt u door omcirkeling van 'ja' of 'neen' aangeven of u het woord (ook) in de hieronder gegeven betekenis kent 1. borrel ja/nee 2. glaasje wijn ja/nee 3. kop koffie ja/nee

Probeer hier het antwoord zo over te nemen dat het begrijpelijk is, dus bijvoorbeeld: borrel nee // glaasje wijn nee // kop koffie ja

d059:

Vraag 3: bevat allerlei onderverdelingen en opnieuw kolommen met “komt voor” en “meest gewoon”, net zoals in d051 en d055 hierboven. In het voorbedrukte antwoordveld staat:

3.1. a. Je moet melk drinken om aan te sterken b. Je moet melk drinken voor aan te sterken c. Je moet melk drinken van aan te sterken Komt voor/Meest gewoon/Vertaling

Neem in dit veld uitsluitend de vertaling op en laat de onderstreepte of omcirkelde informatie uit de twee rechterkolommen weg.

Bij 3.4 staat ook nog na vertaling: Betekenisverschil:

3.4. a. Hij is overreden b. Hij is overreden geworden c. Hij is overreden worden Komt voor/Meest gewoon/Vertaling / Betekenisverschil

Als de informant hierover iets zegt, voegt dat dan toe achter de vertaling, na een dubbele slash (/).

Vraag 15a bestaat uit een aankruisveld. Zet in het antwoordveld wat er is aangekruist, bijvoorbeeld: “door elkaar”.

Veld 19 heeft het antwoord ja of nee. Tik een van die twee woorden (al naargelang wat is aangekruist) in het antwoordveld.

d062:

Vraag 10: er wordt verwezen naar een apart vel dus meestal zal de informatie voor deze vraag ontbreken, in dat geval een – intikken.

Vraag 11 antwoord ja of nee overnemen

Vraag 12 luidt:

12 a. algemeen gebruikelijk? ja/nee b. alleen door vrouwen vanaf ... jaar? c. alleen door mannen vanaf ... jaar?

Alle informatie van a, b en c achter elkaar overnemen gescheiden door een dubbele slash (/), maar als informatie is doorgestreept, dan dat weglaten; een antwoord kan bijvoorbeeld luiden: ja // alleen door vrouwen vanaf 17 jaar

Vraag 15: er wordt verwezen naar een apart vel dus meestal zal de informatie voor deze vraag ontbreken, in dat geval een – intikken.

Vraag 17: bevat allerlei onderverdelingen en kolommen met “komt voor” en “meest gewoon”, net zoals in d051, d055, d059 hierboven. In het voorbedrukte antwoordveld staat:

17.1. a. Ineens liep de hond de kamer in. b. Ineens liep de hond in de kamer Komt voor/Meest gewoon/Vertaling

Neem in dit veld uitsluitend de vertaling op en laat de onderstreepte of omcirkelde informatie uit de twee rechterkolommen weg.

Vraag 18: is een vraag met meerdere keuzes; tik het onderstreepte of omcirkelde of anderszins aangeduide bedoelde antwoord in het invulvak.

d063:

Vraag 2: bevat allerlei onderverdelingen en kolommen met “komt voor” en “meest gewoon”, net zoals in d051, d055, d059, d062 hierboven. In het voorbedrukte antwoordveld staat:

2.1. a. Je laat me schrikken! b. Je doet me schrikken! Komt voor/Meest gewoon/Vertaling

Neem in dit veld uitsluitend de vertaling op en laat de onderstreepte of omcirkelde informatie uit de twee rechterkolommen weg. [NB. 2.6 ontbreekt, ook in het origineel]

Vraag 3, I en II: de vragen a en b hebben 1 invulvak gekregen. Tik de antwoorden achter elkaar, gescheiden door een dubbele slash (/).

Vraag 5, 6, 7: hier moet iets worden aangekruist, neem het antwoord over in het invoerveld dat is aangekruist, bijvoorbeeld: “uitsluitend volgorde a” of: [uitgesproken] “als een j”

Vraag 16: keuze/ja of nee, neem de aangeduide keuze over.

d067:

Vraag 1: bevat allerlei onderverdelingen en kolommen met “komt voor” en “meest gewoon”, net zoals in d051, d055, d059, d062, d063 hierboven. In het voorbedrukte antwoordveld staat:

16. 1 a. De fabriek is door hen schoon laten maken. b. De fabriek is door hen laten schoon maken. c. De fabriek is door hen schoonmaken laten. Komt voor/Meest gewoon/Vertaling

Neem in dit veld uitsluitend de vertaling op en laat de onderstreepte of omcirkelde informatie uit de twee rechterkolommen weg.

Vraag 13, 14, 15: geeft de keuzes: Kan in dialect / kan in ABN, waarbij de informanten ja of nee hebben ingevuld. Zet in het antwoordvak de compleet bedoelde tekst, dus als er onder: “kan in dialect” is ingevuld: “nee” en onder: “kan in ABN” is ingevuld “ja”, vul dan in het antwoordvlak in: “kan niet in dialect // kan in ABN”

d068:

Vraag 1: bevat allerlei onderverdelingen en kolommen met “komt voor” en “meest gewoon”, net zoals in d051, d055, d059, d062, d063, d067 hierboven. Neem in het antwoordveld uitsluitend de vertaling op en laat de onderstreepte of omcirkelde informatie uit de twee rechterkolommen weg.

d069:

Vraag 1: bevat meerdere aan te kruisen suggesties (a t/m e), en dan de vraag om een vertaling te geven:

1. 1a Hij is zich het hoofd ingevallen 1b Hem is het hoofd ingevallen 1c Hij heeft zich het hoofd ingevallen 1d Hij heeft zijn hoofd ingevallen 1e Hij is zijn hoofd ingevallen
Komt voor/Meest gewoon/vertaling

Neem in het antwoordveld uitsluitend de vertaling op en laat de aan te kruisen suggesties weg. Men kan ook kiezen voor twee vertalingen, als de informant dat gedaan heeft, zet tussen die twee vertalingen twee slashes (/).

Hetzelfde voor vraag 2 t/m 15.

Bij vraag 16 t/m 29 alleen de vertaling overnemen en als die ontbreekt een – intikken; de keuze ja/nee in de rechterkolom kan worden genegeerd.

Bij vraag 35 t/m 39 kunnen meerdere woorden worden ingevoerd; scheid die van elkaar door de dubbele slash (/).

Vraag 53 t/m 56 bestaat uit het aangekruiste antwoord ja of nee, dat antwoord overnemen in het invulvak.

d072:

Vraag 6: bevat meerdere aan te kruisen suggesties (a t/m f), en dan de vraag om een vertaling te geven:

6. I Als ik zo eens naar de hemel kijk, denk ik dat we ander weer krijgen. II Als ik zo eens naar de lucht kijk, denk ik dat we ander weer krijgen. Wilt u hieronder het goede

antwoord aankruisen a. duidelijke voorkeur voor zin I b. duidelijke voorkeur voor zin II c. lichte voorkeur voor zin I d. lichte voorkeur voor zin II e. in het geheel geen voorkeuren

Neem in het antwoordveld uitsluitend de vertaling op en laat de aan te kruisen suggesties weg. Men kan ook kiezen voor twee vertalingen, als de informant dat gedaan heeft, zet tussen die twee vertalingen twee slashes (/).

Hetzelfde voor vraag 7 t/m 10.

Vraag 12, 13, 15 zijn ja-nee-vragen, neem het ingevulde antwoord (ja of nee) over.

d073:

Vraag 10 is uitgesplitst in 10a (vul daar ja of nee in), 10b (vul daar ja of nee in) en 10c (vul daar de vertaling in).

Idem Vraag 11, 12, 13.

Vraag 15 t/m 36 zijn ja-nee-vragen; soms is er sprake van a en b, als de informatie daarvan in één invulvak terecht moet komen, scheid de informatie dan door een dubbele slash (/), dus a. ja // b. nee.

Vraag 37 t/m 54 bevat de verschillende werkwoordsvormen, bijvoorbeeld:

Zingen a. Zingen b. Hij zingt c. Hij zong d. Hij heeft gezongen.

Tik de vormen in het invulvak achter elkaar in, gescheiden door een dubbele slash (/), dus:
zinge // hij zingtj // hij zóng // hij heet gezonge

v051:

In vraag 7 wordt gevraagd een keuze te maken uit meerdere mogelijkheden en die keuze te omcirkelen of te onderstrepen. In het invulvak moet de omcirkelde of onderstreepte keuze worden overgetikt, dus bijvoorbeeld (de vraag is hoe men tegenover vrijmetselarij staat): “negatief”. Als de vraag niet is ingevuld, dan een – intikken. Hetzelfde geldt voor de vragen 22 en 23, en dit is de algemene regel bij al deze volkskundevragen.

v066:

Vraag 14 is weer een ja/nee-vraag, het woord ja of nee intikken, al naargelang de keuze.